

21.5.2024

Parlamentaarisen työryhmän sihteeristön pyytämät vastauksen valtiovarainministeriöltä

Valtiovarainministeriön vastauksia työryhmän kysymyksiin

- **Yleen kohdistuva mahdollinen ALV-korotus**

Kysymys: HO-kirjauksessa todetaan, että ALV-kanta nostetaan 10 %:sta 14 %:sta. Työryhmä haluaisi tietää, että mikäli ko. alennetun ALV-kannan nosto soveltuisi myös Yleen, mitkä olisivat vaikutukset valtion talouteen ja Ylen rahoitukseen a) jos yhtiön indeksikorotukset toteutuisivat suunnitellusti ja b) jos yhtiön indeksikorotukset jäädytettäisiin (esim. vuoteen 2028 saakka)?

Vastaus:

- Yle maksaa arvonlisäveroa Yle-veroon pohjautuvasta määrärahastaan. Tämän vuoden talousarviossa momentille 31.20.60 Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon on myönnetty määrärahaa 595 miljoonaa euroa, josta 10 % verokannalla arvonlisäveron osuus olisi noin 54 miljoonaa euroa. Julkisen talouden suunnitelmassa momentille varataan noin 609 miljoonaa euroa vuositasolla 2025-2026, josta arvonlisäveroa tulisi maksettavaksi 10 % verokannalla n. 55 miljoonaa euroa ja 14 % verokannalla n. 75 miljoonaa euroa.
- Televisio- ja radiorahastosta tehdyistä nostoista maksettava arvonlisävero kasvaisi siis noin 20 miljoonaa euroa vuositasolla.
- Mikäli Ylen määräraha pysyisi vuoden 2024 tasolla, eli olisi 595 379 000 euroa, kasvaisi rahoituksesta maksettava arvonlisävero 18,99 miljoonaa euroa, kun verokanta korotetaan 10 prosentista 14 prosenttiin.
- Televisio- ja yleisradiotoiminnasta saatuja korvauksia on aina aiemmin kohdeltu osana alv-järjestelmää, eikä niistä ole tehty erillisiä päätöksiä Ylen rahoituksen yhteydessä.
- Yleisradio Oy:n ja Ålands Radio och TV Ab:n saamia korvauksia tulisi kohdella arvonlisäverotuksessa yhdenmukaisesti.

- **TV- ja radiorahastoon siirrettävän määrärahan ja Yle-veron tuoton vastaavuus/yhteensovittaminen**

Kysymys: Onko mahdollista yhteensovittaa vuositasolla Ylelle osoitettavan määrärahan suuruutta ja kerättävän Yle-veron tuottoa? Jos ei ole, niin miksi näin? Jos on, mikä vaikutus asialla olisi?

Vastaus:

- Yleisradioveron vuotuinen tuotto ennen verovuoden alkua ja verovuoden aikana perustuu arvioihin. Verotulot voivat heilua verovuoden aikana monien eri syiden johdosta ja lopullinen veron määrä vahvistuu vasta verotuksen päättymisen jälkeen eli verovuotta seuraavan vuoden lokakuun lopussa. Tämän johdosta yleisradioveron tuoton ja Yleisradion rahoituksen on tällä hetkellä sovittu vastaavan toisiaan pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna.
- Yleisradioveron tuottoa ja Yleisradion rahoitusta ei siten ole etukäteen mahdollista asettaa vastaamaan toisiaan vuositasolla. Jos Yleisradion rahoitus sidottaisiin vuosittain yleisradioveron tuottoon, perustuisi rahoitus ennakoon laadittuun arvioon veron tuotosta ja sitä tulisi vuosittain jälkikäteen oikaista suuntaan tai toiseen riippuen veron lopullisesta tuotosta. Kyse olisi hallinnollista taakkaa lisäävästä ja nykyistä monimutkaisemmasta järjestelmästä. Muutoksella olisi vaikutusta myös Yleisradion rahoituksen ennakoitavuuteen.

- **Yle-veron maksuvelvollisuuden rajan mahdollinen nostaminen**

Kysymys: Jos nykyistä Yle-veron verovelvollisuuden alarajaa nostettaisiin nykyisestä 14 000 eurosta 21 270 euroon (eli siten, että alle 163 euroa nykyään maksavat poistettaisiin verovelvollisuuden piiristä kokonaan), mikä olisi tämän vaikutus a) valtiontaloudelle ja b) Yle-veron kertymään?

Vastaus:

- Tällä hetkellä henkilöiden yleisradioveroa maksetaan 2,5 prosenttia verovuoden puhtaan ansiotulon ja puhtaan pääomatulon yhteismäärän tai sitä korkeamman yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistetun työtulon yhteismäärän 14 000 euroa ylittävstä osasta. Veron enimmäismäärä on kuitenkin 163 euroa.
- Veron rakenne on edellä kuvatus kaltainen eli veroa kertyy tietty prosenttiosuus tietyn tulorajan ylittävstä osasta, jotta tulorajan kohdalle ei muodostuisi suurta marginaaliveropiikkiä. Jos tuloraja nostettaisiin 21 270 euroon siten, että veroa tulisi heti maksettavaksi 163 euroa, muodostuisi tulorajan kohdalle todella suuri marginaaliveroprosentti. Käytännössä rajan kohdalla tilanne olisi se, että esim. yhden sentin tulonlisäyksellä veron määrä kasvaisi 163 eurolla ja marginaalivero tässä kohdassa olisi 16 300 prosenttia. Tämän tyyppistä rakennetta verojärjestelmään ei tulisi luoda.
- Henkilöiden yleisradioveron rakenteen tulisi siten säilyä samana, mutta veron parametrejä on mahdollista muuttaa. Jos tuloraja nostettaisiin 21 270 euroon ja veroa kertyisi edelleen 2,5 prosenttia tämän rajan ylittävstä tulon osasta ja enimmäismäärä säilyisi nykyisessä 163 eurossa, **pienentäisi muutos valtiolle tulevan yleisradioveron tuottoa noin 100 miljoonalla eurolla.**

Alla olevista kuvioista käy ilmi palkansaajan Yle-veron sekä veroasteen että marginaaliveroasteen muutokset eri tulotasolla, kun veron tulorajaa nostetaan 21 270 euroon ja veroprosentti ja enimmäismäärä säilyvät nykytasolla.

- Tulorajaa arvioitaessa on hyvä huomioida, että vuoden 2018 alusta voimaan tullut muutos vapautti yleisradioverosta noin 390 000 pienituloisinta yleisradioveroa maksavaa verovelvollista. Jos tulorajaa nostettaisiin 21 270 euroon, Yle-veron piiristä poistuisi n. 600 000 verovelvollista. Yle-veron erillinen veropohja on alun perin tarkoitettu laajaksi, jotta veron legitimeetti olisi mahdollisimman hyvä.